Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19913

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i, 2011 y?l?nda G. Karaçay taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, bireylerin dinî inanç, tutum ve davran??lar?na yönelik e?ilimlerini ve bu e?ilimlerin yo?unlu?unu ölçmeyi amaçlamaktad?r. Geli?tirme çal??mas?, i?siz bireylerin ya?am doyumu düzeyleri üzerindeki dinî duygulan?m?n etkisini inceleyen daha kapsaml? bir ara?t?rman?n parças? olarak ortaya ç?km??t?r. Ölçe?in geli?tirme a?amas?, bu yap?n?n akademik çevrelerde standart bir ölçüm arac? olarak kullan?labilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Dindarl?k E?ilimi, Dindarl?k, Dinî Duygulan?m, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Ya?am Doyumu, Sistem Me?rula?t?rma.

Yazarlar

G. Karaçay

Amaç

Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin dinî inançlara ve pratiklere yönelik sahip olduklar? e?ilimlerin derecesini ve niteli?ini ölçmektir. Bu ölçek, özellikle dinî inançlar?n psikolojik de?i?kenler, sosyal tutumlar ve genel iyi olu? (örne?in ya?am doyumu) üzerindeki etkisini inceleyen ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirildi?i tez çal??mas? ba?lam?nda, i?sizlik gibi zorlay?c? ya?am ko?ullar?nda bireylerin dinî e?ilimlerinin bir ba?a ç?kma mekanizmas? veya ya?am kalitesi belirleyicisi olarak rolünü tespit etmek hedeflenmi?tir.

Ölçek, dinî duygulan?m ve e?ilimleri nicel olarak de?erlendirerek, bu yap?n?n sosyo-ekonomik faktörler ve e?itim düzeyi gibi de?i?kenlerle olan ili?kisini ortaya koymaya yard?mc? olur. Bu sayede, din psikolojisi ve sosyal psikoloji alanlar?nda kuramsal modellerin test edilmesine olanak tan?r.

Yap?

Ölçek, "Dindarl?k E?ilimi" (Religiosity Tendency) ad? verilen psikolojik yap?y? ölçmektedir. Dindarl?k, genellikle çok boyutlu bir yap? olarak kabul edilir ve bili?sel (inançlar), duygusal (duygulan?m) ve davran??sal (ritüeller, pratikler) bile?enleri içerir. Bu ölçek, bireyin dinî ya?am?na ne ölçüde e?ilimli oldu?unu, yani dinî dü?ünce ve eylemlere olan genel yatk?nl???n? de?erlendirir.

Ölçe?in geli?tirildi?i tez çal??mas?, bu e?ilimi özellikle sistem me?rula?t?rma ve ya?am doyumu

ARABPSYCHOLOGY.COM

gibi sosyal psikolojik yap?larla ili?kilendirerek, dinî e?ilimin bireyin sosyal çevresiyle ve ki?isel iyi olu?uyla olan etkile?imini merkeze al?r. Bu nedenle, ölçülen yap? sadece dindarl???n yüzeydeki ifadelerini de?il, ayn? zamanda bireyin içsel motivasyonlar?n? ve dinî duygusal deneyimlerini de kapsayabilir.

Geçerlik

Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i bir geli?tirme çal??mas? olmas?na ra?men, sunulan kaynak özetinde geçerlik (validity) analizlerine dair spesifik sonuçlar belirtilmemi?tir. Bir psikometri arac? olarak, ölçe?in yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt geçerli?i gibi temel geçerlik türlerinin tezin orijinal çal??mas?nda detayl? olarak incelenmi? olmas? beklenmektedir.

Geçerlik çal??malar?, ölçek maddelerinin gerçekten dinî e?ilimi ölçüp ölçmedi?ini ve bu yap?y? di?er ilgili veya ilgisiz yap?lardan ay?rt edip edemedi?ini gösterir. Okuyucular?n, ölçe?in geçerlik verilerine ula?mak için Karaçay (2011) taraf?ndan haz?rlanan yüksek lisans tezinin tamam?n? incelemesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (reliability) bilgileri, kaynak özetinde belirtilmemi?tir. Tipik olarak geli?tirme çal??malar?nda iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenirlik analizleri gerçekle?tirilir. Bu analizler, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? maddeler arac?l???yla tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini gösterir.

Güvenirlik verileri, ölçe?in ölçüm hatas?n? en aza indirme yetene?i aç?s?ndan kritik öneme sahiptir. Ölçe?in bilimsel çal??malarda do?ru bir ?ekilde kullan?labilmesi için, tezin orijinal metninde yer alan güvenirlik katsay?lar?n?n incelenmesi zorunludur.

Faktör Analizi

Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, ölçe?in yap?sal boyutlar?n? belirlemek üzere faktör analizi yap?lm?? olmas? muhtemeldir. Faktör analizi, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? (faktörleri) ortaya ç?karmay? amaçlar. Bu analiz, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yap?y? m? temsil etti?ini belirler.

E?er ölçek, dindarl???n farkl? yönlerini (örne?in, içsel dindarl?k, d??sal dindarl?k, dinî deneyim) ölçen alt boyutlara sahipse, bu faktörlerin aç?klay?c? varyanslar? ve yük de?erleri orijinal tezde detayland?r?lm??t?r. Sunulan özet bilgide bu detaylara yer verilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.)

Format: Kaynak özetinde derecelendirme bilgisi yer almamakla birlikte, psikolojik e?ilim ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi derecelendirme format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (örne?in, 1=Hiç Kat?lm?yorum, 5=Tamamen Kat?l?yorum).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler.

Ya? Grubu: Yeti?kinlik dönemi (Özellikle i?siz bireyler üzerinde uygulanm??t?r).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Karaçay'?n (2011) yüksek lisans tezi kapsam?nda, i?siz bireyler örnekleminde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Din Psikolojisi, Sosyal Psikoloji, Dindarl?k, Psikometri, Ölçek, Ölçme Arac?, Dini ?nanç.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tezin yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2011

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya akademik çal??malarda kullan?m? için gerekli izinler ve ücret bilgisi tezin yay?nland??? kuruma (Mersin Üniversitesi) ve yazar G. Karaçay'a dan???lmal?d?r. Yüksek lisans tezleri genellikle kamuya aç?k kaynaklard?r, ancak ölçe?in kullan?m? için yazar izni önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynakça

Karaçay, G. (2011). *??siz bireylerde ya?am doyumu: E?itim, dini duygulan?m ve sistemi me?rula?t?rma bak?m?ndan bir inceleme* (Yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Tezin orijinal kayna?? YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde eri?ime aç?kt?r: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan ula??labilir: dindarlik-egilimi-olcegi-toad.pdf

Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Dindarl?k E?ilimi Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, sunulan kaynak özetinde yer almamaktad?r. Ölçek maddelerine ula?mak için, Karaçay (2011) taraf?ndan haz?rlanan *??siz bireylerde ya?am doyumu: E?itim, dini duygulan?m ve sistemi me?rula?t?rma bak?m?ndan bir inceleme* ba?l?kl? yüksek lisans tezinin tam metninin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM